

Sygn. akt VII U 2323/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2014 r.

**Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący SSO Renata Gąsior

Protokolant sekretarz sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 listopada 2014 r. w Warszawie

sprawy Z. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania Z. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 6 sierpnia 2013 r., znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 6 sierpnia 2013 r., znak: (...) w ten sposób, że przyznaje odwołującemu Z. D. prawo do świadczenia emerytalnego na podstawie art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych począwszy od dnia 1 lipca 2013 r.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony Z. D. w dniu 29 sierpnia 2013 r. złożył za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie odwołanie od decyzji w/w organu rentowego z dnia 6 sierpnia 2013 r., znak: (...) w sprawie wysokości emerytury. Ubezpieczony wniósł o zmianę decyzji i wyliczenie emerytury na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej, wskazując, że dzięki temu wysokość jego emerytury będzie wyższa.

W uzasadnieniu swojego stanowiska odwołujący wskazał, że decyzją z dnia 15 maja 2012 r. organ rentowy przyznał mu prawo do emerytury powszechnej, której wysokość została obliczona w sposób przewidziany dla osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 r., tj. zgodnie z art. 53 ustawy emerytalnej. W treści powyższego rozstrzygnięcia organ rentowy stwierdził bowiem, że warunkiem obliczenia emerytury według zasad zreformowanych jest m.in. zgłoszenie wniosku o emeryturę po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 2008 r., natomiast ubezpieczony po raz pierwszy złożył wniosek o przyznanie na jego rzecz świadczenia emerytalnego przed wskazaną powyżej datą. Powołując się na zmianę linii orzeczniczej w sprawie obliczania wysokości świadczeń emerytalnych dla osób urodzonych przed dniem 31 grudnia 1948 roku, Z. D. wniósł o ponowne wyliczenie świadczenia emerytalnego, wskazując że zgodnie z aktualnym stanowiskiem Sądu Najwyższego, ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 roku, który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 roku ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy emerytalnej (II UZP 4/13). Skoro w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r. interpretacja art. 55 ustawy emerytalnej dokonana przez organ rentowy jest błędna – odwołanie jest w pełni uzasadnione (odwołanie k. 2-4 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie, złożone w tutejszym Sądzie Okręgowym w dniu 16 września 2013 r. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że z uwagi na fakt, że ubezpieczony z wnioskiem o emeryturę wystąpił po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 2008 r. brak było podstaw do ponownego ustalenia w stosunku do niego wysokości emerytury na podstawie art. 55 w związku z art. 26 ustawy emerytalnej. Wskazał również, że wyrok Sądu Najwyższego, na który powołuje się ubezpieczony został wydany w konkretnej sprawie i tylko w tej sprawie jest wiążący dla organu rentowego (odpowiedź na odwołanie k. 5-6).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony Z. D., urodzony w dniu (...), w dniu 5 czerwca 2008 r. złożył wniosek o wcześniejszą emeryturę. Decyzją z dnia 11 czerwca 2008 r., znak: (...) organ rentowy na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 z późn. zm.) przyznał Z. D. prawo do emerytury od dnia 1 czerwca 2008 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę (k. 1-3, k. 47, tom I a.r.).

W związku z kontynuacją przez ubezpieczonego zatrudnienia wskazane powyżej świadczenie emerytalne zostało zawieszona. Jednocześnie organ rentowy wskazał, że w celu podjęcia wypłaty emerytury konieczne jest przedłożenie w Oddziale ZUS świadectwa pracy lub zaświadczenia potwierdzającego fakt rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą na rzecz, którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury (k. 47, tom I a.r.).

Pomimo przyznania prawa do emerytury w dniu 11 czerwca 2008 r., ubezpieczony z tytułu zatrudnienia opłacał składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (bezsporne).

W dniu 8 maja 2012 r. ubezpieczony ukończył wiek emerytalny, wynoszący 65 lat, przewidziany w przepisie art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (bezsporne).

W związku z powyższym w dniu 15 maja 2012 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury powszechnej, której wartość została obliczona w sposób przewidziany dla osób urodzonych przed dniem 1 stycznia 1949 roku na podstawie art. 53 ustawy o emerytalnej. Jednocześnie organ rentowy ustalił wysokość świadczenia na kwotę 4.180,95 zł, która po waloryzacji od dnia 1 marca 2013 r. wyniosła 4.348,19 zł (k. 13, tom II a.r.).

W dniu 19 lipca 2013 r. odwołujący złożył w organie rentowym wniosek o wyliczenie świadczenia emerytalnego w związku z uchwałą Sądu Najwyższego – Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 4 lipca 2013 r. (II UZP 4/13), na podstawie art. 55 ustawy emerytalnej (k. 1-2, tom I a.r.).

Zaskarżoną decyzją 6 sierpnia 2013 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. odmówił Z. D. przyznania prawa do emerytury na podstawie art. 55 w zw. z art. 26 ustawy emerytalnej wskazując, że ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę po raz pierwszy przed dniem 31 grudnia 2008 r. Stwierdził także, że wyrok Sądu Najwyższego, na który powołuje się ubezpieczony został wydany w konkretnej sprawie i tylko w tej sprawie jest wiążący dla organu rentowego (k. 6, tom III a.r.).

Postanowieniem z dnia 27 listopada 2013 r. Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego specjalisty z zakresu rachunkowości na okoliczność wyliczenia wysokości emerytury, która przysługiwałaby odwołującemu na podstawie art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w celu wykazania, czy wysokość tak wyliczonej emerytury byłaby wyższa od emerytury pobieranej obecnie, tj. obliczonej zgodnie z art. 53 ustawy (k. 18 a.s.).

W opinii z dnia 15 stycznia 2014 r. biegły sądowy z zakresu rachunkowości A. G. wskazał, że brak wynagrodzenia, nie udokumentowanego przez ubezpieczonego zaświadczeniami przynajmniej za lata 1989 i 1993-1997 uniemożliwia

ustalenie prawidłowej wysokości świadczenia według nowych zasad, tj. według wartości kapitału początkowego celem podjęcia przez Sąd decyzji o indywidualnym przyznaniu świadczenia według zreformowanego systemu dla ubezpieczonego posiadającego przyznane świadczenie przed końcem 2008 r. (opinia biegłego z zakresu rachunkowości A. G. z dnia 15 stycznia 2014 r. k. 27-30 a.s.).

Po dostarczeniu przez odwołującego stosownej dokumentacji, biegły sądowy z zakresu rachunkowości A. G. w opinii uzupełniającej z dnia 7 lipca 2014 r. stwierdził, że dane przedstawione przez ubezpieczonego wskazują, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru dla kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. będzie wynosił 250%. Na tej podstawie biegły wskazał, że zwaloryzowana kwota kapitału początkowego na dzień ponownego przeliczenia (ustalenia uprawnienia do przeliczeń, przy założeniu wniosku złożonego w dniu 19 lipca 2013 r.), przy uwzględnieniu możliwych na ten moment wartości zgromadzonych składek – dawałaby wyższą wartość świadczenia emerytalnego, po przeliczeniu według zasad kapitałowych. Biegły podkreślił jednak, że jest to waloryzacja hipotetyczna, a nadto podniósł, że w realiach rozpoznawanej sprawy w pierwszej kolejności ustalenia wymaga stwierdzenie nabycia przez ubezpieczonego uprawnień do nabycia świadczenia emerytalnego w świetle art. 55 ustawy emerytalnej (opinia uzupełniająca biegłego z zakresu rachunkowości A. G. z dnia 7 lipca 2014 r. k. 68-74 a.s.).

Do powyższej opinii zastrzeżenia wniósł odwołujący wskazując, iż w przedmiotowej opinii biegły nie odniósł się do wyliczenia wysokości emerytury przyznanej na podstawie art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie wskazując ile będzie wynosiła emerytura obliczona według nowych zasad. Stwierdził, że zamiast tego biegły podjął próbę dokonania wykładni obowiązujących przepisów prawnych, które to uprawnienie należy do wyłącznej kompetencji Sądu. Z tych też względów odwołujący wniósł o powołanie innego biegłego z zakresu rachunkowości (k. 89-90 a.s.).

Mając powyższe na względzie, Sąd dopuścił dowód z uzupełniającej opinii biegłego sądowego z zakresu rachunkowości A. G., zobowiązując go do przedstawienia hipotetycznego wyliczenia wysokości emerytury odwołującego zgodnie z postanowieniem Sądu z dnia 27 listopada 2014 r. (k. 91 a.s.).

Ostatecznie w opinii uzupełniającej z dnia 16 października 2014 r. biegły sądowy z zakresu rachunkowości A. G. wskazał, że świadczenie ubezpieczonego ustalone według starych zasad (art. 53 ustawy) pobierane na ten moment wynosi 4.265,39 zł. W konkluzji biegły stwierdził zatem, że na obie daty złożenia wniosku o emeryturę kapitałową, z datą obowiązywania tego świadczenia od dnia 1 stycznia 2013 r. lub z datą obowiązywania od dnia 1 lipca 2013 r. (z uwagi na dwa wnioski złożone w różnych datach: 30 stycznia 2013 r. – jako data przeliczenia w związku z uzyskaniem powszechnego wieku emerytalnego i ponownie w dniu 19 lipca 2013 r.), hipotetyczne świadczenie kapitałowe (ustalone dla celów porównawczych) jest wyższe od dotychczas pobieranego świadczenia według art. 53 ustawy emerytalnej (opinia uzupełniająca III biegłego z zakresu rachunkowości A. G. z dnia 16 października 2014 r. k. 116-120 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy oraz aktach rentowych ubezpieczonego. Autentyczność zgromadzonych dokumentów, przywołanych powyżej, ich zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy nie była kwestionowana przez żadną ze stron, dlatego Sąd Okręgowy uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy. Zaznaczyć także trzeba, że stan faktyczny niniejszej sprawy był w zasadzie bezsporny pomiędzy stronami postępowania, natomiast wszelkie kwestie sporne ogniskowały się wokół oceny prawnej zasadności dochodzonego przez odwołującego świadczenia.

Ponadto, czyniąc ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie, Sąd oparł się na opinii uzupełniającej biegłego z zakresu rachunkowości A. G. z dnia 16 października 2014 r., gdyż dopiero na gruncie tej opinii biegły odniósł się do postawionej przez Sąd tezy dowodowej i przedstawił hipotetyczne wyliczenie wysokości emerytury odwołującego zgodnie z postanowieniem Sądu z dnia 27 listopada 2014 r. W ocenie Sądu ww. opinia biegłego jest rzetelna, gdyż została wydana na podstawie szczegółowej analizy przedłożonej dokumentacji, z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa. Biegły posiadający stosowną wiedzę w zakresie swojej specjalizacji, w jasny i logiczny sposób

przedstawił swoje wyliczenia, co do których prawidłowości nie miała zastrzeżeń żadna ze stron postępowania. Tym samym przedmiotową opinię Sąd uznał za przekonującą, rzeczową i merytorycznie uzasadnioną.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie Z. D. od decyzji organu rentowego z dnia 6 sierpnia 2013 r., znak: (...) jest uzasadnione i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Spór w niniejszej sprawie w istocie sprowadza się do oceny prawnej bezspornego stanu faktycznego w zakresie wykładni przepisu art. 55 ustawy emerytalnej w świetle uchwały Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r. (II UZP 4/13) oraz wyjaśnienia kwestii, czy wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym możliwe jest tylko wówczas, gdy jest to pierwszy wniosek o emeryturę (nabycie statusu emeryta) złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. W odpowiedzi na odwołanie od decyzji z dnia 16 września 2013 r. organ rentowy wskazał bowiem, że zgodnie z interpretacją wskazanego przepisu art. 55 ustawy emerytalnej warunkiem obliczenia wysokości emerytury według zasad zreformowanych jest m.in. zgłoszenie wniosku o emeryturę po raz pierwszy po dniu 31 grudnia 2008 r. Z kolei jak wynika z akt rentowych, odwołujący był uprawniony do wcześniejszej emerytury, do której prawo nabył na podstawie wniosku złożonego w dniu 5 czerwca 2008 r. Z powyższego wynika zatem, że wniosek o emeryturę złożony przez ubezpieczonego w dniu 19 lipca 2013 r. nie był wnioskiem zgłoszonym po raz pierwszy.

Stosownie do art. 55 ustawy emerytalnej, ubezpieczonemu spełniającemu warunki do uzyskania emerytury na podstawie art. 27 (a więc po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn oraz legitymowaniu się okresami składkowymi i nieskładkowymi wynoszącymi co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn), który kontynuował ubezpieczenia emerytalne i rentowe po osiągnięciu przewidzianego w tym przepisie wieku emerytalnego i wystąpił z wnioskiem o przyznanie emerytury po dniu 31 grudnia 2008 r., może być obliczona emerytura na podstawie art. 26, jeżeli jest wyższa od obliczonej zgodnie z art. 53.

Zgodnie z uchwałą Sądu Najwyższego - Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 4 lipca 2013 r. (II UZP 4/13), ubezpieczony urodzony przed dniem 31 grudnia 1948 r., który po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę po dniu 31 grudnia 2008 r., ma prawo do jej wyliczenia na podstawie art. 26 w związku z art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), niezależnie od tego czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą.

Jak wyjaśnił w przywołanej wyżej uchwale Sąd Najwyższy, sformułowanie „kontynuował ubezpieczenie” użyte w art. 55 ustawy emerytalnej, w istocie oznacza „nie rozwiązał stosunku pracy”, niezależnie od tego czy wystąpił o przyznanie emerytury wcześniejszej lub w niższym wieku emerytalnym. Oznacza to po pierwsze, że zawarta w art. 55 ustawy emerytalnej przesłanka kontynuowania ubezpieczenia do dnia zgłoszenia wniosku o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym mogłaby zostać spełniona także w sytuacji gdyby wniosek o emeryturę został złożony przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, a po drugie z przepisu tego nie wynika, aby wniosek o emeryturę w powszechnym wieku musiał być pierwszym wnioskiem o świadczenie.

Sąd Najwyższy stwierdził, że biorąc pod uwagę, że ten sposób wyliczania emerytury zaczął obowiązywać dopiero od dnia 1 stycznia 2009 r. należy uznać, że warunek kontynuowania ubezpieczenia i wystąpienia z wnioskiem po 31 grudnia 2008 r., miał umożliwić wyliczenie emerytury w tzw. formule zdefiniowanej składki, której podstawę wymiaru stanowi suma składek składanych na indywidualnym koncie ubezpieczonego. Istotą tego przepisu jest więc kontynuowanie opłacania składek, nie zaś ubieganie się o emeryturę wcześniejszą lub w niższym wieku emerytalnym. Konstatacja ta, nie pozwala na stwierdzenie, czy wniosek o emeryturę po ukończeniu powszechnego wieku emerytalnego musiał być pierwszym wnioskiem o emeryturę, czy też mógł to być kolejny wniosek, tyle że złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. Wymóg pierwszego wniosku nie byłby niezbędny przy założeniu, że na emeryturę przechodzi się tylko raz w życiu. Przy tej konstrukcji bowiem, każdy następny wniosek byłby wnioskiem o podwyższenie świadczenia w związku z kontynuowaniem zatrudnienia i ubezpieczenia, czyli skorzystanie z możliwości

przejścia na emeryturę przed osiągnięciem powszechnego wieku, oznaczałoby ustalenie kwoty emerytury dożywotniej z możliwością tylko jej waloryzacji lub podwyższenia z tytułu dalszego ubezpieczenia - opłacania składek.

Założenie to jednak nie może być podzielone, choćby z uwagi na treść art. 21 ust. 2 ustawy emerytalnej, w którym ustawodawca określił sposób ustalania podstawy wymiaru świadczenia, w sytuacji gdy wcześniej była pobierana „inna” emerytura, innymi słowy z przepisu tego wynika, że dopuszcza on kilkakrotne realizowanie się ryzyka emerytalnego. Stosując ten przepis można było przejść na emeryturę bez względu na wiek, potem osiągając wiek 50/55 lat wystąpić o emeryturę w niższym wieku emerytalnym, potem o wcześniejszą emeryturę (5 lat przed osiągnięciem wieku 60/65 lat), a na koniec o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym, co wiązało się z każdorazowym podwyższeniem kwoty świadczenia (choćby w wyniku stosowania za każdym razem wyższej kwoty bazowej). W utrwalonych poglądach judykatury, przyjmuje się, że emerytura w niższym i w powszechnym wieku emerytalnym to odrębne rodzaje emerytur. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2006 r., I UK 82/06 (niepublikowany) przywołanym przez Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu postanowienia, wyrażono trafny pogląd, że nie ma przeszkód prawnych, aby ubezpieczony pobierający emeryturę przyznaną mu w niższym wieku emerytalnym dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze - art. 32 ustawy emerytalnej, domagał się przyznania emerytury przysługującej w tzw. powszechnym wieku emerytalnym na podstawie art. 27 tej ustawy, ponieważ ze względu na odmienne przesłanki nabycia prawa do obu tych świadczeń organ ubezpieczeń społecznych powinien wydać decyzję w oparciu o różne podstawy prawne przysługujących ubezpieczonemu świadczeń emerytalnych, a następnie wypłacać świadczenie wyższe lub wybrane przez ubezpieczonego - art. 95 ust. 1 ustawy. Podobne stanowisko było prezentowane w orzecznictwie na tle ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm. - por. wyrok z dnia 20 stycznia 2005 r., I UK 120/04 - OSNP 2005 r. Nr 16, poz. 257 i orzecznictwo w nim powołane). W wyroku tym wskazano, że „prawo do emerytury z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego nie jest tożsame przedmiotowo z prawem do emerytury z tytułu osiągnięcia wieku wynoszącego 55 lat, bowiem po pierwsze - podstawy prawne tych roszczeń są różne, po drugie - przesłanki nabycia prawa do tych roszczeń są odmienne, jeśli chodzi o wymagany wiek. Są to zatem dwa odrębne świadczenia emerytalne w rozumieniu art. 95 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które podlegają odmiennym reżimom prawnym”.

Sąd Najwyższy skonstatował, że nabycie prawa do emerytury przyjęte w ustawie emerytalnej, uwzględniając także treść wskazanego wyżej art. 21 ust. 2 ustawy emerytalnej, uzasadnia twierdzenie, że na emeryturę można przechodzić kilka razy. W sytuacji zatem gdy dopuszczalne jest kilkakrotne przechodzenie na emeryturę, byłoby niezbędne zaznaczenie w art. 55 ustawy o emeryturach i rentach, że wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym możliwe byłoby tylko wówczas gdyby był to pierwszy wniosek o emeryturę (nabycie statusu emeryta). Takiego zastrzeżenia nie można jednak z treści tego przepisu wywnioskować, co oznacza, że ubezpieczony urodzony przed dniem 1 stycznia 1949 r., który osiągnął powszechny wiek emerytalny, kontynuował ubezpieczenie i wystąpił o emeryturę dopiero po dniu 31 grudnia 2008 r., może złożyć wniosek o wyliczenie tego świadczenia niezależnie od tego, czy wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniejszą. Przepis art. 55 tej ustawy, umożliwiając ubezpieczonemu urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r. wyliczenie emerytury w wieku powszechnym według jej art. 26, „zrównuje” w pewnym sensie sytuacje tych osób (urodzonych przed 1 stycznia 1949 r.) z sytuacją osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., które (jeśli nabyły prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym albo do tzw. emerytury wcześniejszej) mogą, osiągając powszechny wiek emerytalny złożyć wniosek o ustalenie prawa do emerytury w powszechnym wieku emerytalnym wyliczanej według art. 24 ustawy emerytalnej.

Jeżeli więc nie może być kwestionowana możliwość kilkakrotnego przechodzenia na emeryturę, a w treści art. 55 ustawy brak jest zastrzeżenia, że wniosek o przejście na emeryturę w powszechnym wieku przez osoby objęte art. 27 ma być pierwszym wnioskiem o przejście na emeryturę (o nabycie statusu emeryta), przepis ten (art. 55 ustawy emerytalnej) należy rozumieć jako przyznający prawo do złożenia wniosku o wyliczenie emerytury w powszechnym wieku emerytalnym jeżeli ubezpieczenie było kontynuowane po osiągnięciu wieku 60/65 lat, a wniosek został złożony po dniu 31 grudnia 2008 r. niezależnie od faktu przejścia przez te osoby na emeryturę wcześniejszą lub w niższym wieku emerytalnym.

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela w pełni pogląd Sądu Najwyższego zaprezentowany w wyżej cytowanej uchwale w sprawie wykładni przepisu art. 55 ustawy emerytalnej.

Należy jednakże podkreślić, że w cyt. uchwale Sąd Najwyższy, interpretując art. 55 ustawy emerytalnej, dokonał jednocześnie wykładni użytego w przepisie sformułowania „kontynuował ubezpieczenie” wskazując, że sformułowanie „kontynuował ubezpieczenie” użyte w art. 55 u.e.r.f.u.s. w istocie oznacza „nie rozwiązał stosunku pracy”, niezależnie od tego czy wystąpił o przyznanie emerytury (wcześniejszej lub w niższym wieku emerytalnym).

Sąd Najwyższy kładzie zatem nacisk na ustalenie, czy ubezpieczony kontynuował ubezpieczenie, a w istocie czy nie rozwiązał stosunku pracy (nie bez przyczyny użyty jest tu czas przeszły odnoszący się do momentu przyznania emerytury po raz pierwszy), a tym samym czy nie rozwiązując stosunku pracy kontynuował opłacanie składek do dnia zgłoszenia wniosku o emeryturę w powszechnym wieku emerytalnym, niezależnie od tego, czy ubezpieczony wcześniej złożył wniosek o emeryturę w niższym wieku emerytalnym lub o emeryturę wcześniej i uzyskał do niej prawo.

W niniejszej sprawie ubezpieczony po raz pierwszy złożył wniosek o emeryturę przed dniem 31 grudnia 2008 r., a mianowicie w dniu 5 czerwca 2008 r., co w kontekście wyżej cytowanej uchwały nie ma istotnego znaczenia, istotną natomiast jest okoliczność, że ubezpieczony kontynuował zatrudnienie i opłacał składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, a zatem spełnił warunek z art. 55, bowiem „kontynuował ubezpieczenie” w rozumieniu przyjętym w cytowanej uchwale.

Wskazać również należy, że w późniejszym wyroku z dnia 4 września 2013 r. (II UK 23/13) Sąd Najwyższy wskazał, że emeryt pobierający emeryturę przyznaną i obliczoną niezgodnie z wnioskiem emerytalnym (wadliwie) na dotychczasowych zasadach (art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) nie traci prawa do ustalenia korzystniejszej wysokości emerytury kapitałowej (art. 26 powyższej ustawy), jeżeli kontynuuje ubezpieczenia emerytalne i rentowe, a z wnioskiem o przyznanie emerytury obliczonej w systemie kapitałowym wystąpił po dniu 31 grudnia 2008 r. (art. 55 w związku z art. 114 ust.1 powołanej wyżej ustawy). Ustalenie zatem przez organ rentowy wysokości emerytury w zaniżonej wysokości na podstawie art. 27 w związku z art. 53 u.e.r.f.u.s. nie wyklucza ponownego ustalenia pobieranego świadczenia według korzystniejszej metody kapitałowej, jeżeli ubezpieczony (także emeryt) spełniał warunki do jej obliczenia zgodnie z art. 55 powołanej ustawy.

Ubezpieczony Z. D. spełnił wszystkie warunki do przeliczenia na jego rzecz świadczenia emerytalnego według tego ostatniego przepisu: kontynuował ubezpieczenie emerytalne i rentowe, wniosek o emeryturę według nowych zasad złożył po dniu 31 grudnia 2008 r. oraz osiągnął z dniem 8 maja 2012 r. wiek emerytalny wskazany w art. 27 ustawy.

Jak wynika z przedstawionej wyżej wykładni art. 55, fakt przyznania ubezpieczonemu przez organ rentowy z urzędu emerytury na podstawie art. 27 w związku z art. 53, nie mógł pozbawić go prawa do przeliczenia tego świadczenia według art. 55 w związku z art. 26 ustawy emerytalnej, o co zresztą ubezpieczony wnosił we wniosku o emeryturę, który złożony został przez niego w dniu 19 lipca 2013 r.

Stanowisko przedstawione przez organ rentowy w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji i podtrzymywane w toku procesu po wniesieniu odwołania nie miało zatem podstaw prawnych i kolidowało z wykładnią art. 55 ustawy emerytalnej.

Sąd Okręgowy uznał zatem, że od pierwszego dnia miesiąca, w którym ubezpieczony złożył wniosek o obliczenie mu emerytury według nowych zasad, organ rentowy powinien obliczyć to świadczenie zgodnie z dyspozycją art. 55 w związku z art. 26 ustawy emerytalnej, a w przypadku gdyby metoda kapitałowa wyliczenia emerytury była korzystniejsza dla ubezpieczonego, nabyłby on prawo do tego świadczenia w najkorzystniejszym wariantcie.

Wyżej przedstawione motywy uzasadniały zatem zmianę zaskarżonej decyzji i dlatego na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z art. 55 i 26 ustawy emerytalnej, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

(...)

(...)